

الجمعية الإسلامية الإيرانية
Iranian Association of Islamic Finance

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

@iaif1

الجمعية الإسلامية الإيرانية

www.iaif.ir

نقش تسهیلات قرض الحسن در ایجاد اشتغال و کارآفرینی اجتماعی

مورد کاوی شبکه کارآفرینی رسالت

ابودر سروش

ظرفیت اجتماعی قرض الحسنہ

کارآفرینی اجتماعی

یکی از مهمترین دغدغه های اجتماعی فقر است.

در میان راه حل های گوناگون، امروزه، کارآفرینی اجتماعی به عنوان یکی از مهم ترین راه کارهای حل این معضل مطرح شده و تجربه های موفقی نیز در پی داشته است. کارآفرینی اجتماعی به معنای انجام ماموریتی انسان دوستانه از طریق ایجاد کسب و کار است و انگیزه زیر بنایی آن، به جای افزایش ثروت سهامداران و منفعت های شخصی، خلق ارزش اجتماعی و حل مساله های اجتماعی است.

حاصل چنین نگرشی، معیشت پایدار، اشتغال و درآمد زدایی، ظرفیت سازی و توانمندسازی، کاهش فقر، توسعه زنجیره های تولید و بازار است. کسب و کارهای اجتماعی، کسب و کارهایی هستند که به صورت خودگردان، اقتصادی و سودآور، به دنبال رفع معضلات و نیازهای اجتماعی پیرامون ما می باشند. در اینجا با پیوند میان کوشش های خیرخواهانه و فعالیت ای اقتصادی، رفع نیاز محرومان مورد توجه قرار می گیرد.

کارآفرینی اجتماعی

درواقع سه ویژگی اصلی کارآفرینی اجتماعی عبارتند از:

۱ کارآفرینی اجتماعی؛ کسب و کاری با هدف حل مسائل اجتماعی، نه بنگاه خیریه.

۲ کارآفرینی اجتماعی؛ اقتصادی و سودآور؛ سودی حاصل از روش‌های منصفانه.

۳ کارآفرینی اجتماعی؛ حاصل کار جمعی؛ با تقسیم منافع عادلانه.

کارآفرینی اجتماعی

کارآفرین اجتماعی کسی است که با تلفیق انگیزه‌های عام‌المنفعه و مهارت‌های کارآفرینانه، فعالیتی اقتصادی را راه‌اندازی می‌کند؛ فعالیتی که برای مشتریان آن محصول یا خدمات، ارزش ایجاد می‌کند و مشتریان در ازای آن، حاضر به پرداخت می‌باشند.

تمرکز کارآفرین اجتماعی، تولید کالا و خدمات توسط بخش‌هایی از جامعه است که کمتر مورد توجه بوده‌اند و یا اقسام ضعیفی که کمتر توانسته‌اند جایگاه مناسبی در جامعه به دست بیاورند.

کارآفرینان اجتماعی سازندگان دنیایی بهتر هستند. هدف و مقصود نهایی کارآفرین، ایجاد ثروت است؛ اما این هدف، وسیله‌ای است در جهت هدفی بزرگ‌تر. کارآفرین اجتماعی تنها در صورتی در فعالیت‌های سودآور مشارکت می‌کند که بداند چنین فعالیت‌هایی به «بهبود اجتماعی» قابل توجهی برای اعضای جامعه منجر خواهد شد؛ بهبودی که تمرکز بیشتری بر اقسام ضعیف و حاشیه‌ای جامعه دارد.

ابعاد هویتی بانک

وجه تمایز طراحی محصول در بانکداری تجاری و بانکداری قرض الحسنہ

وجه تمایز در طراحی محصول

بانک قرض الحسنہ

بانک تجاری

کانون‌های اجتماعی

مشتریان ویژه

بانکداری اجتماعی

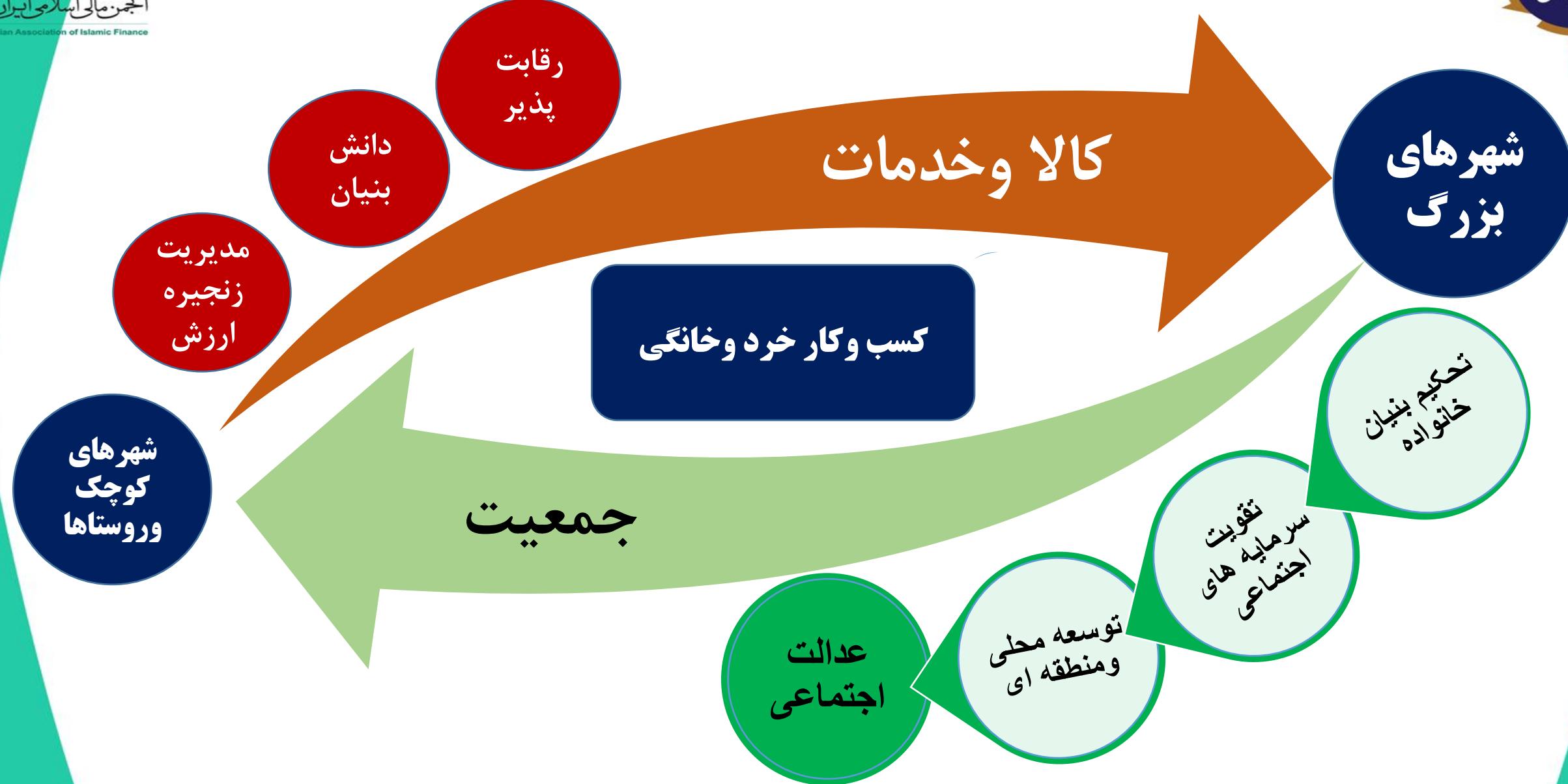
بانکداری اختصاصی و شرکتی

اهداف بانکداری اجتماعی

رویدادها و اهداف الگوی توسعه کارآفرینی رسالت

مختصات الگو

نقاط تمرکز

- ◆ تمرکز بر توسعه کسب و کارهای خرد و خانگی؛
- ◆ تمرکز بر شهرهای کوچک و روستاهای.

این الگو به دنبال پشتیبانی از بنگاههای بزرگ اقتصادی نیست و در شهرهای بزرگ فعالیتی ندارد و همه فعالیت‌های خود را به شهرهای کوچک و روستاهای معطوف کرده است.

رویکردها

- ◆ تامین مالی ارزان؛ با اعطای وام‌های قرض‌الحسنه و سایر شیوه‌های تامین مالی؛
- ◆ تولید رقابت‌پذیر؛ با رعایت استانداردها از منظر کیفی و ...؛
- ◆ مديريت سودآور و خودگرдан؛ در این الگو، هر کسب و کار، دارای صرفه اقتصادی و سودآوری است و هیچکس کارمند دیگری نیست بلکه همه خودگردانند.

مختصات الگو

پیامدها

- ◆ کاهش مهاجرت از شهرهای کوچک و روستاهای بزرگ و حاشیه‌های آن و در مرحله بعدی مهاجرت معکوس از شهرهای بزرگ به شهرهای کوچک و روستاهای؛
- ◆ کاهش آسیب‌های اجتماعی ناشی از فقر و بیکاری؛
- ◆ توسعه پایدار محلی.

سه شعار؛ سه اعتقاد

- ◆ هر خانه یک کارخانه: ایجاد کسب و کارهای خرد و خانگی.
- ◆ هر کانون یک تخصص: کانون‌های چندگانه با چند تخصص نمی‌توانند موفق شوند.
- ◆ پول کار نمی‌سازد، کار پول می‌سازد: مشکل اصلی کسب و کارهای کوچک تامین مالی نیست بلکه زنجیره خلق ارزش آن است. با درست شدن زنجیره ارزش، پول نیز درپی خواهد آمد.

مدیریت زنجیره ارزش؛ رکن اصلی توسعه کارآفرینی رسالت

زنگ ارزش

جهد

جهد

بهبود فضای کسب و کار (قوانين و مقررات،.....)

فرهنگ سازی و گفتمان سازی

زیرساخت دانش و فناوری

زیرساخت توسعه بازار

اعتمادسازی و اعتبارسنجی

حمایت مالی و اعتباری

بستر تامین مالی خرد

خدمات پس از
فروش

بازاریابی و
فروش

تولید

تأمین نهاده
ها ابزار و
مواد اولیه

تعريف
و طراحی
محصول

امور حاکمیتی

تسهیلگری و پشتیبانی
فعالیتهای

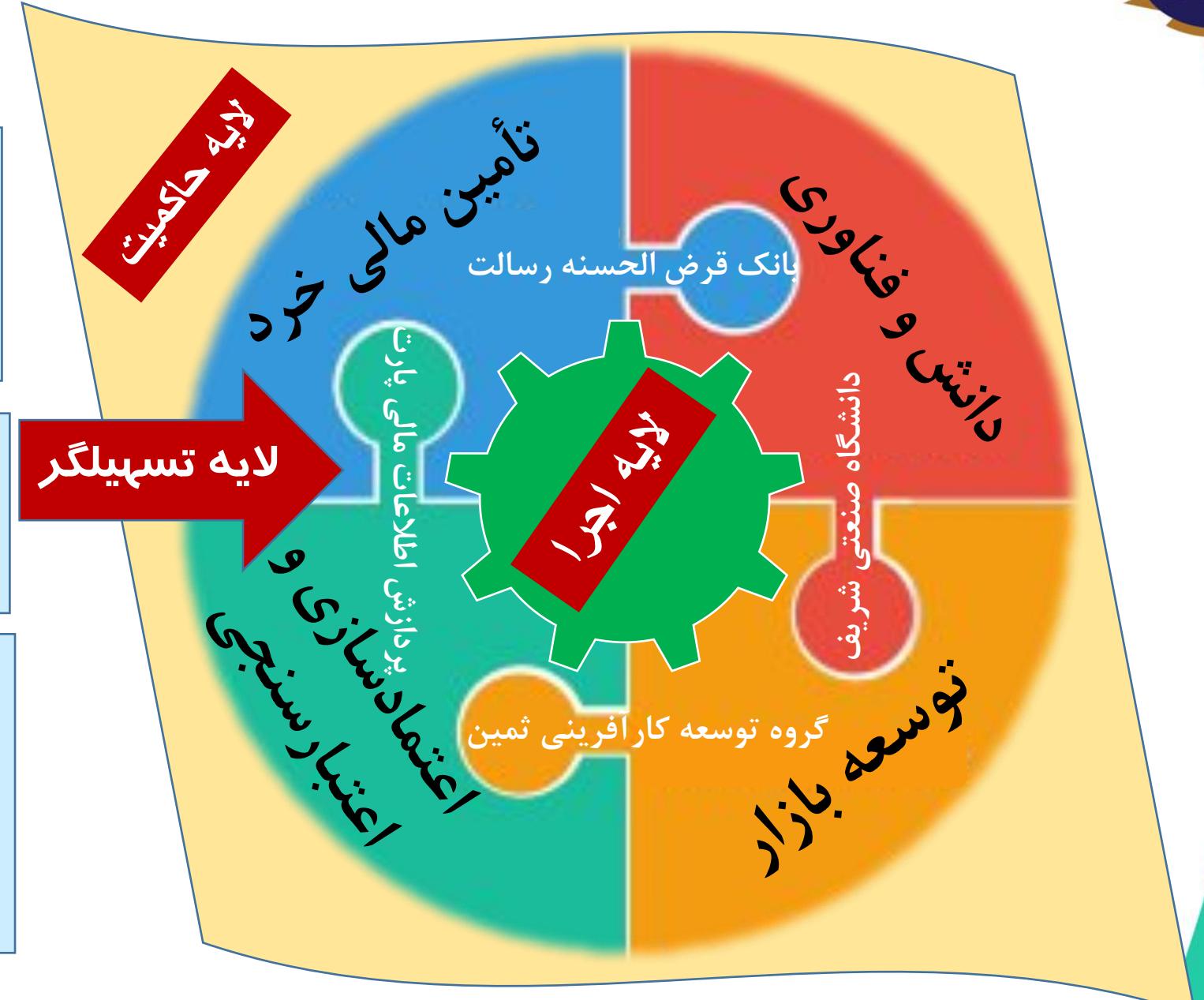
فعالیتهای اصلی

اقدام کلیدی در راستای زنجیره ارزش: ایجاد لایه تسهیلگری

❖ تسهیلگران معمولاً موسسات و بنگاههایی هستند که برای فعالیتهای اصلی زنجیره ارزش زیرساختها را فراهم نموده و نقش بستر سازرا برای کل اعضای شبکه ایفا می نمایند.

❖ تسهیلگران رابط و واسط خوبی بین لایه اجرایی زنجیره ارزش و سازمانهای حاکمیتی می باشند.

❖ تسهیلگران ، که هر کدام دارای تخصص و توانایی خاصی میباشند به صورت کاملاً هماهنگ و بعنوان اعضای یک تیم عمل مینمایند.

کانونهای کار و زندگی

انجمن مالی اسلامی ایران

❖ کانون کاروزندگی، از چند هسته (بین ۲ تا ۵ نفر از وابستگان) و یا افراد مستعد کارخانگی شکل می یابد.

❖ هر کانون دارای راهبر و یک یا چند راهنمایی باشد.

❖ هر کانون حول محور یک رشته کاری فعالیت می نماید.

❖ یادگیری و مهارت افزایی با کار عجین بوده و دانش و تجربه، سینه به سینه منتقل می گردد.

❖ اعضاء کانون با تعاون با هم دیگر در تأمین مالی خرد کانون مشارکت می نمایند. (بانکداری اجتماعی)

❖ کانون ها در ذیل انجمن هویت می یابند و تأسیس شرکت و یا موسسه ضروری نیست.

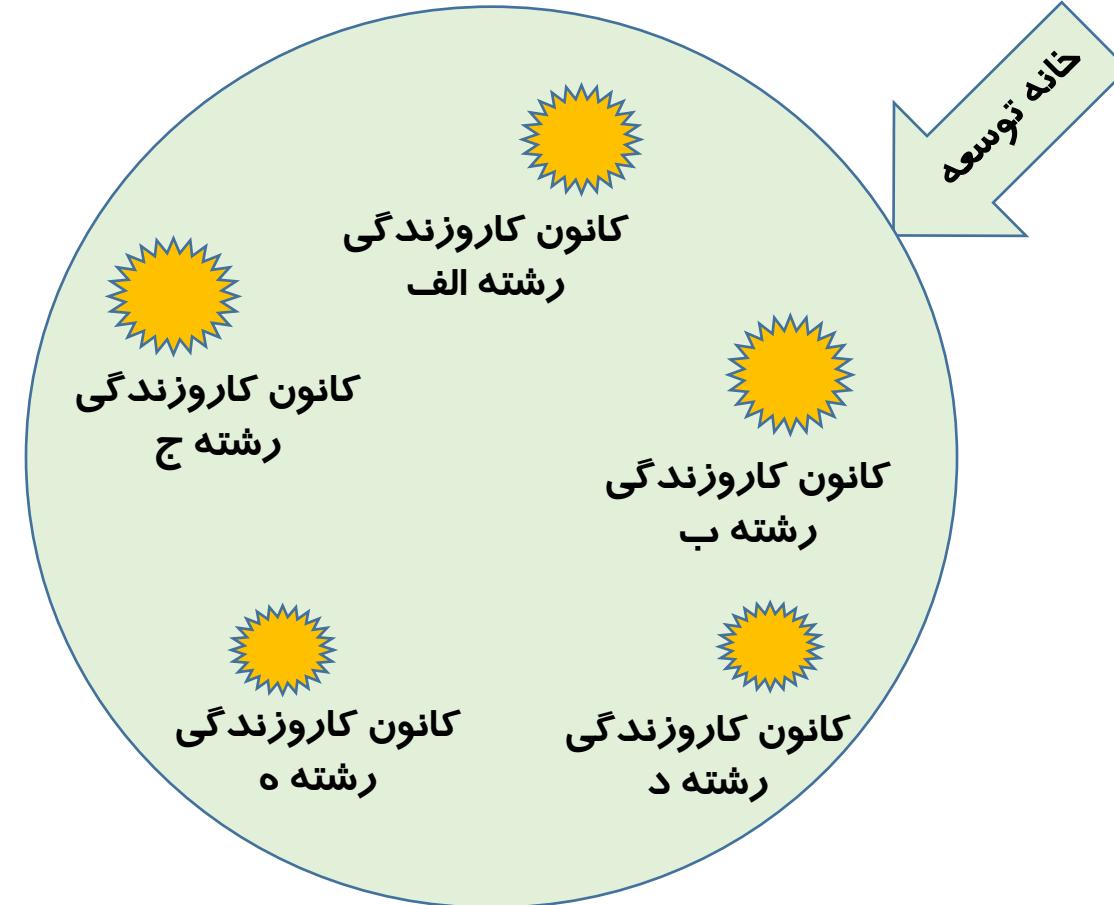
کانون کار و زندگی گلباف - نان و شیرینی

محور تولید محصولات خرد و خانگی

با کارکردی فراتراز صندوق اعتباری خرد

خانه توسعه

- ❖ خانه توسعه در یک محدوده جغرافیایی و معمولاً در شهرهای کوچک شکل می‌گیرد.
- ❖ خانه توسعه برای کانون‌های محدوده خود نقشی محوری ایفا نموده و هماهنگی، هم افزایی و هم گرایی این کانونها را به عهده دارد.
- ❖ خانه توسعه، محل مناسبی برای گرد هم آیی و مهارت افزایی اعضاي کانونها می باشد.
- ❖ خانه توسعه محور گفتمان سازی و فعالیت فرهنگی برای توسعه کارآفرینی اجتماعی بر محور قرض الحسن است
- ❖ هر خانه توسعه خود یک کانون اجتماعی نیز می‌باشد.
- ❖ هر خانه توسعه یک راهبر و متناسب‌یک یا چند راهنمای دارد.
- ❖ خانه توسعه می‌تواند راهبری کانون‌های تحت پوشش خود را عهده دار گردد.

مرکز توسعه تخصصی

- ❖ مرکز توسعه تخصصی نقش محوری کانونهای تخصصی هم رشته و مدیریت فعالیتهای اصلی زنجیره ارزش را بعهده دارد.

- ❖ از جمله وظایف اصلی مرکز توسعه تعریف، طراحی، استانداردسازی محصول و نظارت فنی بر فرایند تولید است

- ❖ مرگز توسعه مسئولیت یادگیری و مهارت افزایی و همچنین انتقال و بروز رسانی دانش فنی کانونها هم رشته را برعهده دارد.

- ❖ مدیریت و کنترل جریان نقدینگی مرتبط با کانونها مرتبط واعضای آنها بعهده مرکز توسعه است.

- ❖ مرکز توسعه تخصصی جغرافیایی نیست.

محور کانونهای هم رشته

مدیریت زنجیره ارزش

جمهوری اسلامی ایران

انجمن حامیان فرهنگ قرض الحسن و کارآفرینی اجتماعی

مرکز توسعه
(تخصصی)

خانه توسعه
(منطقه‌ای)

کانون
کاروزندگی

حامی کارآفرینی اجتماعی

تسلیہل گر

الگو در یک نگاه

